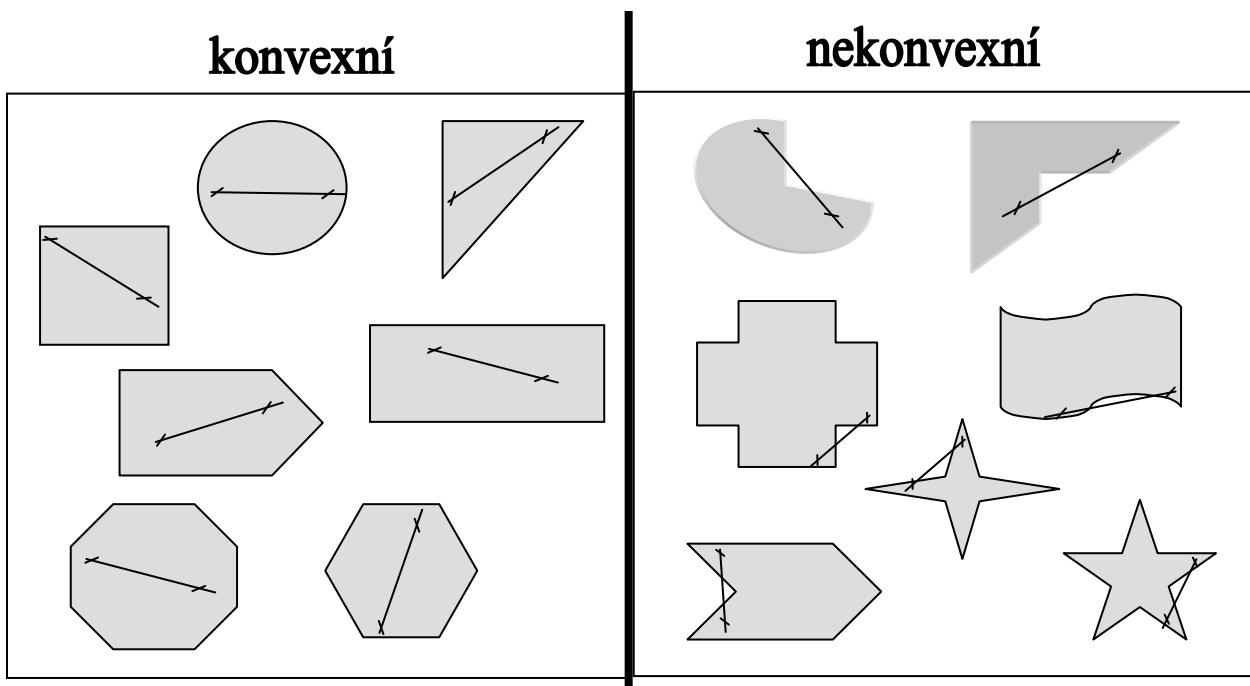

Čtvrt'áci a matematika VII

Úhel

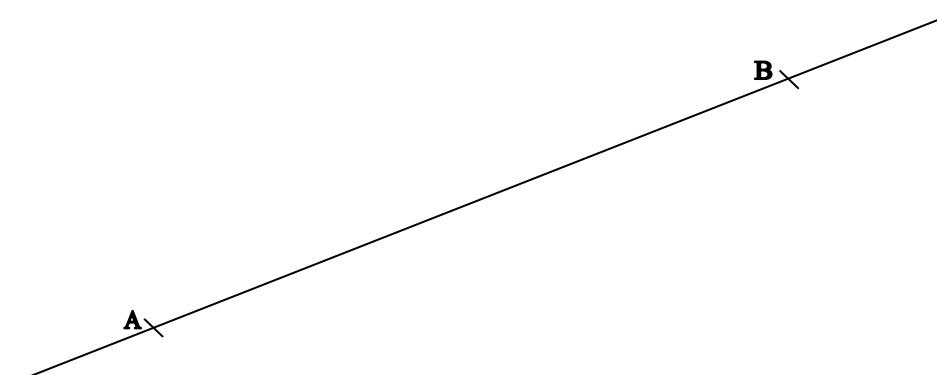
1. Jak poznáme, kdy je geometrický útvar konvexní a kdy nekonvexní? Ve větách pod obrázky škrtněte **Je** nebo **Není** tak, aby věty byly pravdivé.

Je **Není** možno vyznačit úsečku, jejíž krajní body jsou body daného geometrického útvaru a alespoň jeden její bod **není** bodem daného geometrického útvaru.

Je **Není** možno vyznačit úsečku, jejíž krajní body jsou body daného geometrického útvaru a alespoň jeden její bod **není** bodem daného geometrického útvaru.

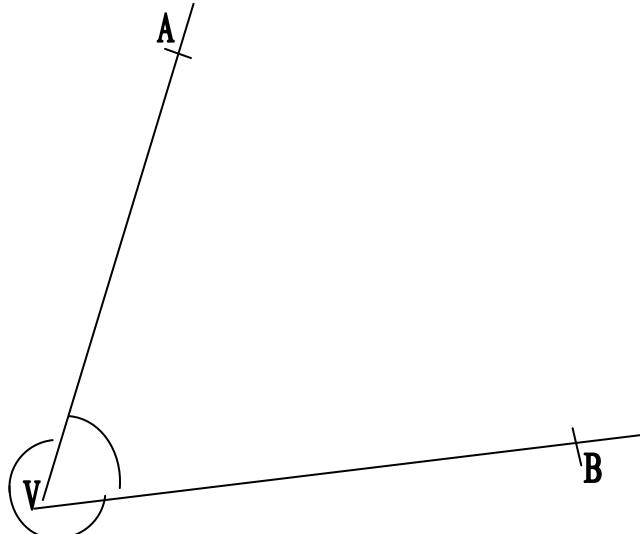
2. Přímka $\leftrightarrow AB$ určuje v rovině dvě poloroviny. V jedné polorovině vyznačte bod C. V polorovině k ní opačné vyznačte bod D.

3. Vyznačte bod C konvexního úhlu \triangleleft AVB a bod D nekonvexního úhlu $\triangleleft\triangleleft$ AVB. Dokažte, že úhel $\triangleleft\triangleleft$ AVB, kterému náleží bod D, je nekonvexní.

Nekonvexní úhel AVB
 $\triangleleft\triangleleft$ AVB

Konvexní úhel AVB
 \triangleleft AVB

Polopřímky VA, VB se společným počátkem V určují v rovině dva úhly AVB a to: Jeden konvexní \triangleleft AVB a jeden nekonvexní $\triangleleft\triangleleft$ AVB. Polopřímky VA, VB jsou ramena konvexního úhlu \triangleleft AVB i nekonvexního úhlu $\triangleleft\triangleleft$ AVB. Bod V je vrcholem úhlu \triangleleft AVB i úhlu $\triangleleft\triangleleft$ AVB.

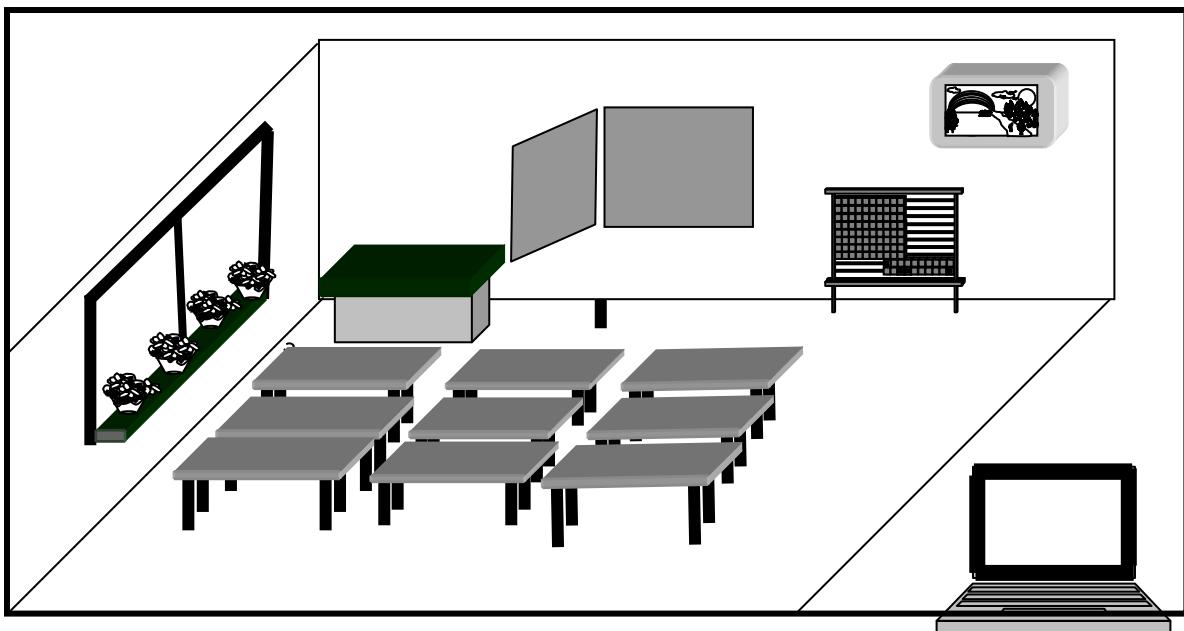
4. Narýsujte polopřímky \rightarrow SC a \rightarrow SD. Červeným obloučkem vyznačte konvexní úhel \triangleleft CSD a modrým nekonvexní úhel $\triangleleft\triangleleft$ CSD. Vyznačte bod E úhlu \triangleleft CSD a bod F úhlu $\triangleleft\triangleleft$ CSD. Dokážete vyznačit bod H, který je bodem úhlu \triangleleft CSD i úhlu $\triangleleft\triangleleft$ CSD?

S
×

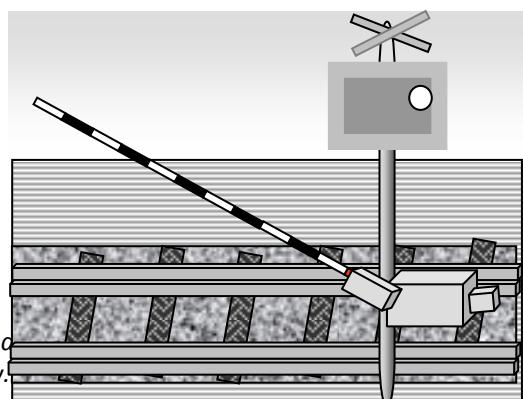
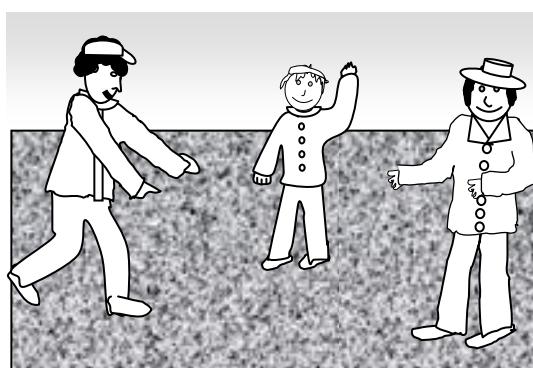
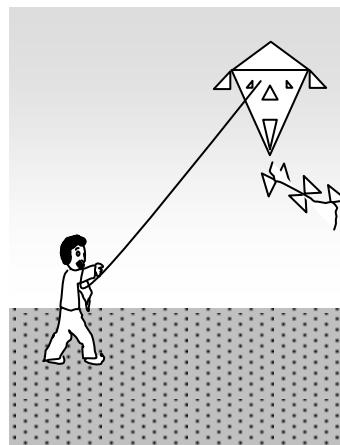
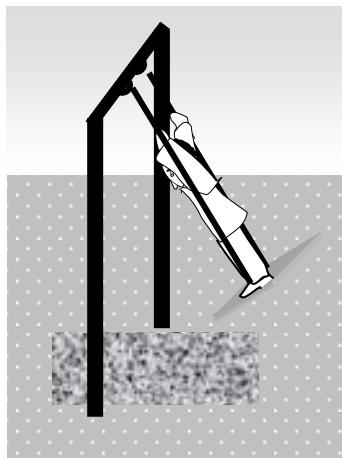
C
×

D
×

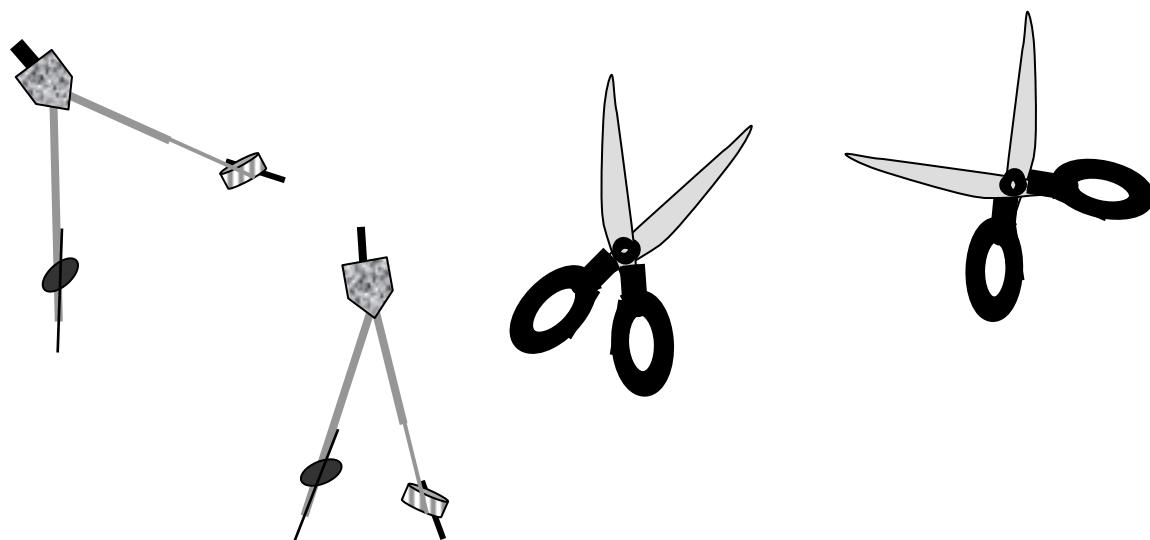
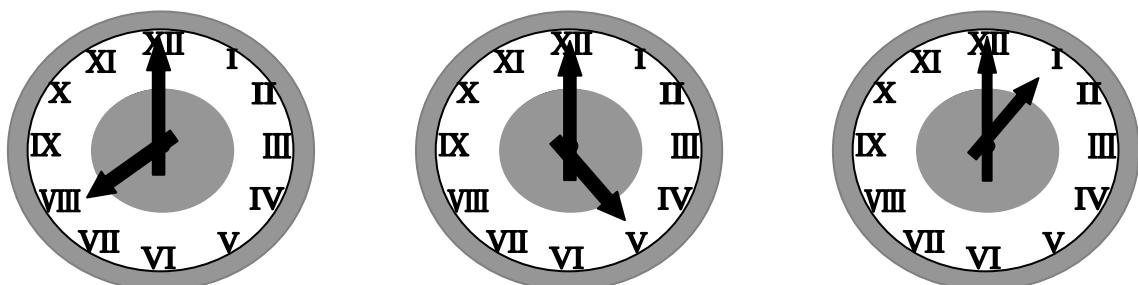
5. Podívejte se kolem sebe a pokuste se vidět i úhly určené třeba hranami tabule nebo hranami lavice, částmi rámu okna. Některé takové úhly vyznačte i na obrázku.

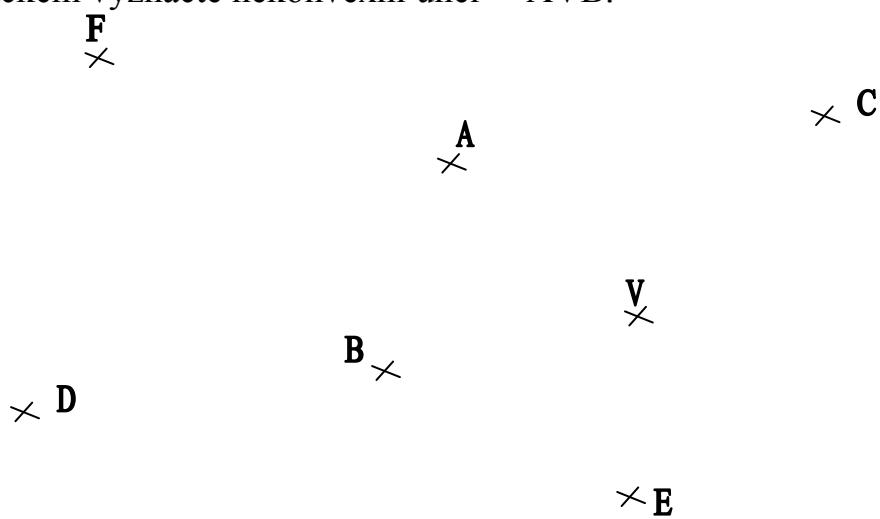
6. Narýsujte úhly určené různými předměty na obrázcích.

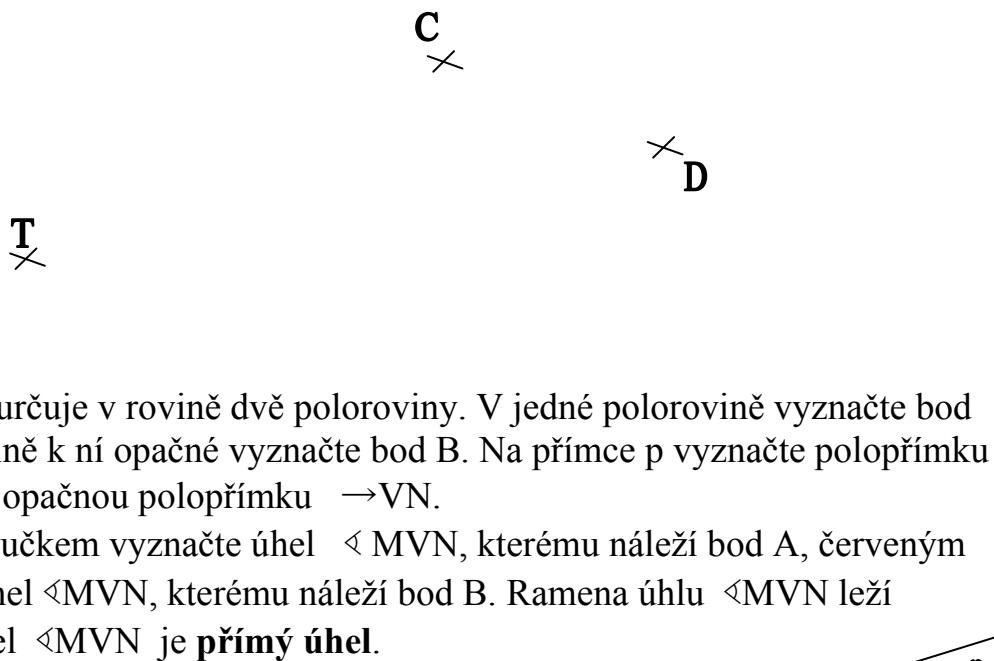
7. Některými věcmi je také možno vyznačovat různé úhly. Narýsujte úhly určené hodinovými ručičkami, kružítky a nůžkami.

8. Narýsujte úhel $\angle AVB$. Vyznačte ho modrým obloučkem. Červeným obloučkem vyznačte nekonvexní úhel $\angle AVB$.

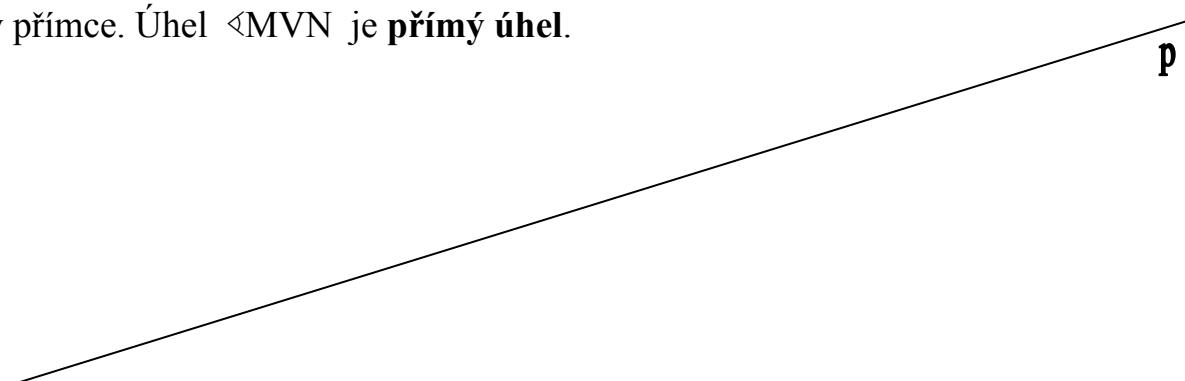

9. Narýsujte úhel CTD. Modrým obloučkem vyznačte \triangleleft CTD a červeným obloučkem vyznačte úhel $\triangleleft\triangleleft$ CTD. Vyznačte bod E úhlu \triangleleft CTD a bod F úhlu $\triangleleft\triangleleft$ CTD.

10. Přímka p určuje v rovině dvě poloroviny. V jedné polorovině vyznačte bod A. V polorovině k ní opačné vyznačte bod B. Na přímce p vyznačte polopřímku $\rightarrow VM$ a k ní opačnou polopřímku $\rightarrow VN$.

Modrým obloučkem vyznačte úhel $\triangleleft MVN$, kterému náleží bod A, červeným obloučkem úhel $\triangleleft\triangleleft MVN$, kterému náleží bod B. Ramena úhlu $\triangleleft MVN$ leží v přímce. Úhel $\triangleleft MVN$ je **přímý úhel**.

11. Narýsujte přímý úhel $\triangleleft KUL$. Vyznačte bod D úhlu $\triangleleft KUL$. Vyznačte bod E, který není bodem úhlu $\triangleleft KUL$ určeného bodem D. Vyznačte bod H, který je bodem úhlu $\triangleleft KUL$ určeného bodem D i úhlu $\triangleleft KUL$ určeného bodem E.

12. a) Narýsujte a zapište dva úhly, které mají společné jedno rameno. Společné rameno obtáhněte barevně.

b) Narýsujte a zapište dva úhly, které mají společný pouze vrchol.

13. Narýsujte úhel $\angle ADB$. Vyznačte v něm bod H. Narýsujte úhel $\angle ADH$. Zapište všechny takto vyznačené **konvexní úhly**.

A \times

\times
D

14. Narýsujte úhel $\angle AVB$ a úhel $\angle CVD$. Vyznačte bod E, který je bodem obou těchto úhlů.

\times
D

A \times

\times
B

\times
C

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Marie Janků.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání

Společná část úhlu $\angle AVB$ a úhlu $\angle CVD$:

15. Narýsujte tři polopřímky se společným počátkem S. Na každé z polopřímek vyznačte jeden z bodů A, B, C. Obloučky vyznačte všechny takto narýsované úhly a zapište je.

\times
S

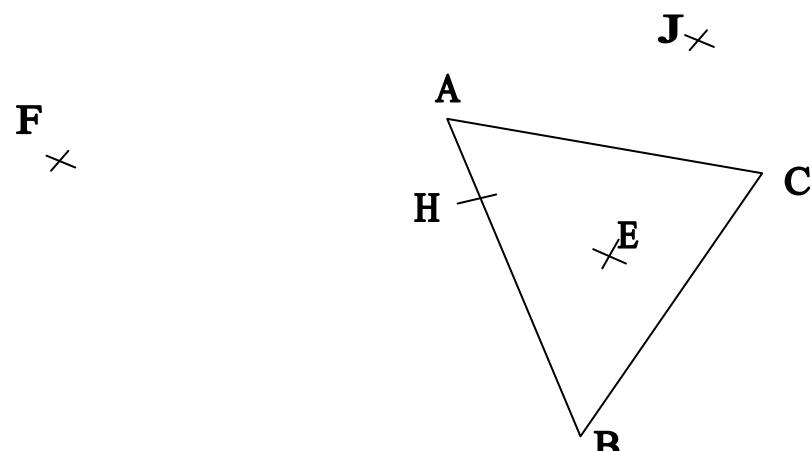
16. Doplňte věty:

Trojúhelníku ABC náleží vyznačené body

Úhlu $\angle ACB$ náleží vyznačené body

Úhlu $\angle ACB$ náleží vyznačené body

Trojúhelníku ABC a zároveň úhlu $\angle ACB$ náleží vyznačené body

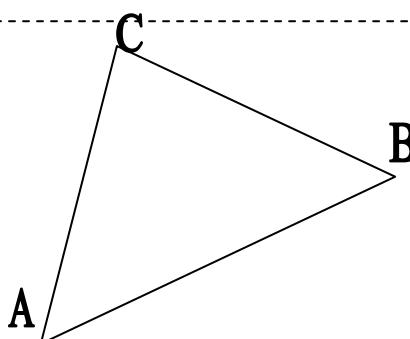
\times
D

17. Narýsujte dvě různoběžky. Jejich průsečík označte písmenem V. Na každé z polopřímek s počátkem V vyznačte jeden z bodů A, B, C, D. Vyznačte obloučky různých barev všechny konvexní úhly takto určené a zapište je. Kolik přímých úhlů je určeno dvěma různoběžkami?

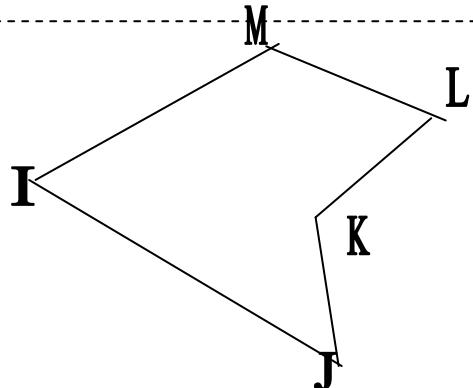
Přímé úhly:

18. Vnitřní úhly n-úhelníků.

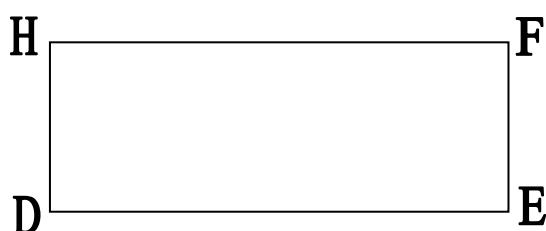
Obloučky vyznačte úhly $\angle BAC$, $\angle CBA$, $\angle ACB$, $\angle DEF$, $\angle EFH$, $\angle FHD$, $\angle HDE$, $\angle IJK$, $\angle JKL$, $\angle KLM$, $\angle LMI$, $\angle MIJ$, $\angle NOP$, $\angle OPR$, $\angle PRN$, $\angle RNO$.

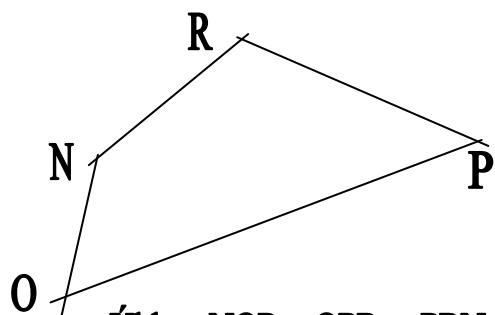
Úhly $\angle BAC$, $\angle CBA$,
 $\angle ACB$ jsou vnitřní úhly
trojúhelníku $\triangle ABC$.

Úhly $\angle IJK$, $\angle JKL$, $\angle KLM$,
 $\angle LMI$, $\angle MIJ$ jsou vnitřní
úhly pětiúhelníku IJKLM.

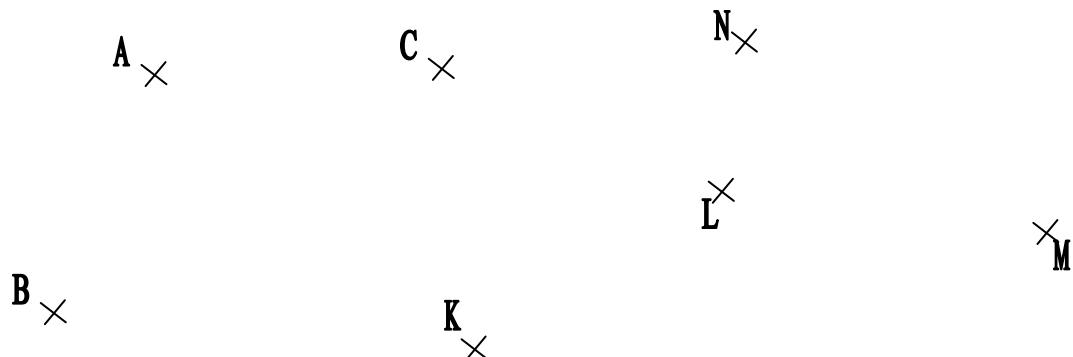

Úhly $\angle DEF$, $\angle EFH$, $\angle FHD$,
 $\angle HDE$ jsou vnitřní úhly
obdélníku DEFH.

Úhly $\angle NOP$, $\angle OPR$, $\angle PRN$,
 $\angle RNO$ jsou vnitřní úhly
čtyřúhelníku NOPR.

19. Narýsujte trojúhelník ABC a čtyřúhelník KLMN. Obloučky vyznačte vnitřní úhly trojúhelníku i čtyřúhelníku.

Vyznačte bod D úhlu $\angle BAC$, který není bodem trojúhelníku ABC. Vyznačte bod E úhlu $\angle ABC$, který není bodem trojúhelníku ABC.

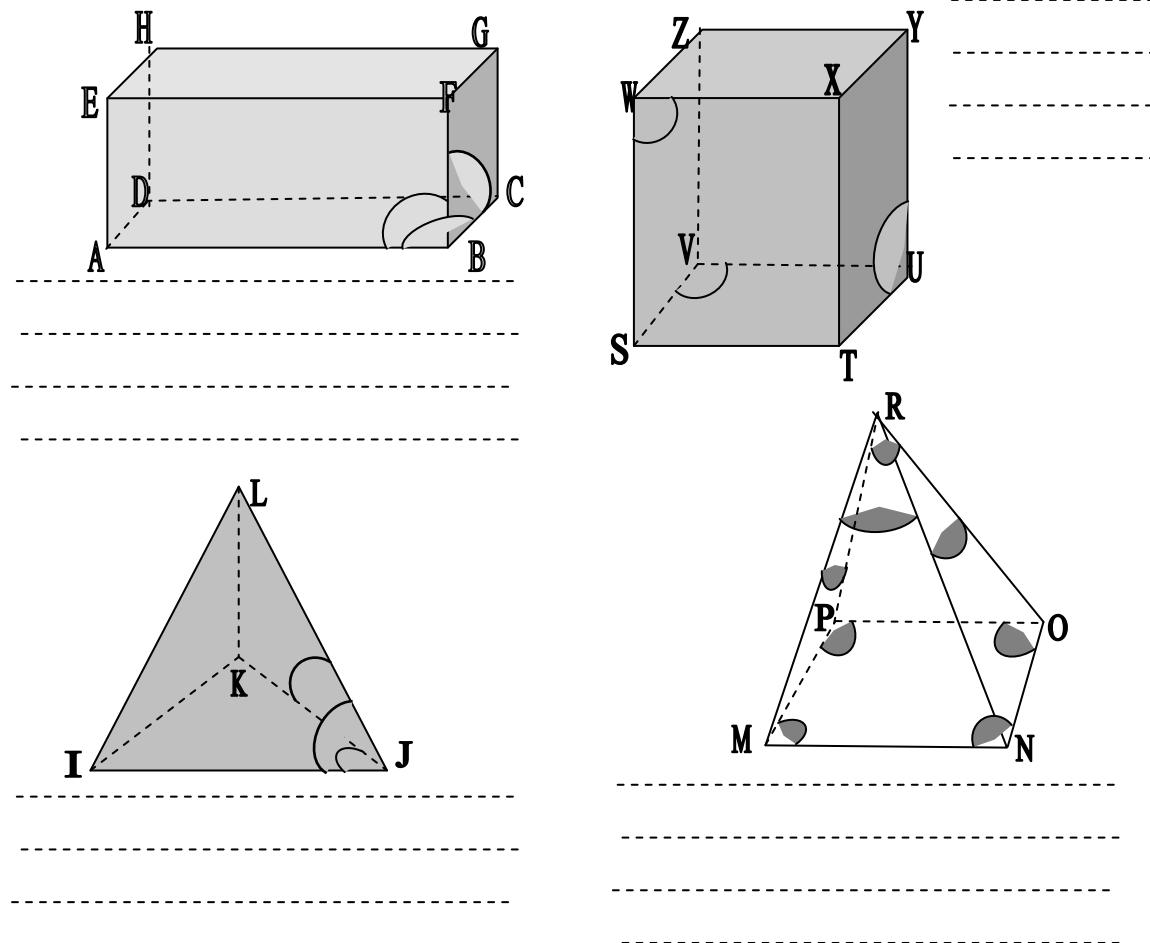
Vyznačte bod O úhlu $\angle KLM$, který není bodem čtyřúhelníku KLMN. Vyznačte bod P úhlu $\angle KNM$, který je i bodem úhlu $\angle KLM$. Vyznačte bod R čtyřúhelníku KLMN, který není bodem jeho vnitřního úhlu $\angle LMN$.

20. Sestrojte trojúhelník ABC $|AB| = 76 \text{ mm}$, $|BC| = 32 \text{ m}$, $|AC| = 54 \text{ mm}$.

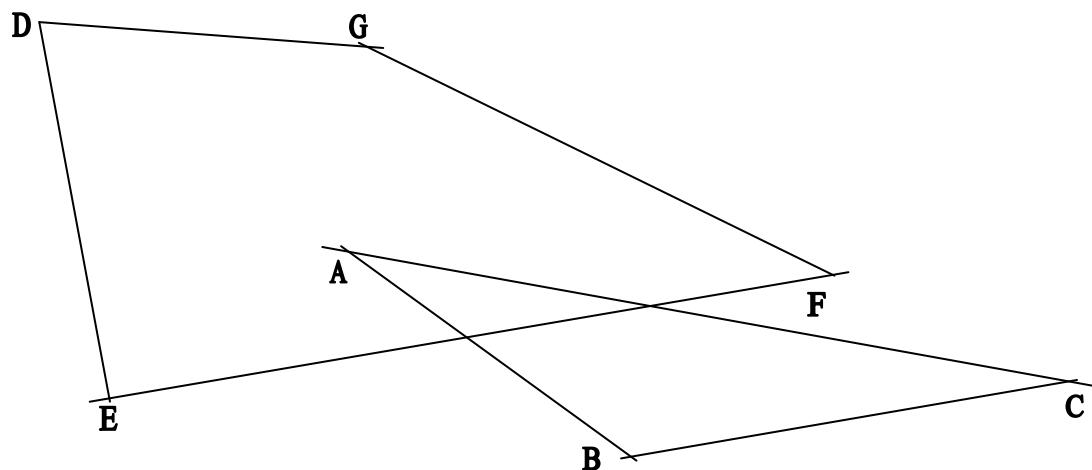
Obloučky vyznačte jeho vnitřní úhly a zapište je.

Vyznačte bod Z, který je bodem úhlu $\angle BAC$ a zároveň úhlu $\angle ABC$ i úhlu $\angle ACB$.

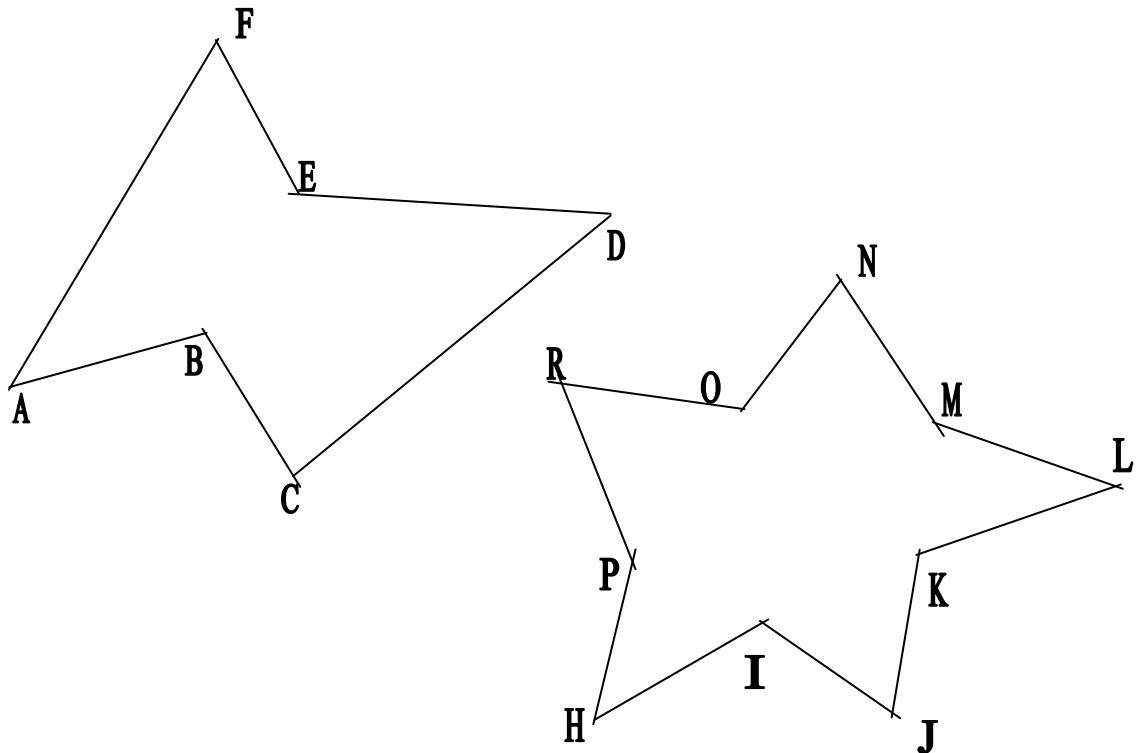
21. Zapište úhly určené vrcholy a hranami těles, které jsou vyznačeny obloučky.

22. Vyznačte obloučky vnitřní úhly trojúhelníku ABC a čtyřúhelníku DEFG.
Vyznačte bod H úhlu $\triangle EDG$, který je zároveň i bodem úhlu $\triangle BAC$.

23. Vyznačte obloučky vnitřní úhly mnohoúhelníků a zapište je.

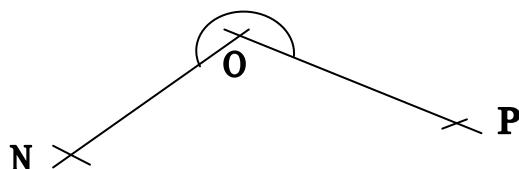
Vnitřní úhly mnohoúhelníku ABCDEF: -----

Vnitřní úhly mnohoúhelníku HIJKLMNOPR: -----

24. Narýsujte úhel s vrcholem A. Pak narýsujte trojúhelník ABC.

25. Narýsujte libovolný mnohoúhelník tak, aby jeho vnitřním úhlem byl nekonvexní úhel $\angle NOP$. Obloučky vyznačte jeho vnitřní úhly. Úhly zapište.

26. Narýsujte úhly $\angle MTO$, $\angle MVP$, $\angle MSP$. Vybarvěte společnou část těchto tří úhlů. Obtáhněte barevně strany této společné části. Obloučky vyznačte vnitřní úhly pětiúhelníku.

$\angle V$

$\angle T$

$\angle O$

$\angle M$

$\angle P$

$\angle S$

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je PaedDr. Marie Janků.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání

Společnou částí úhlů $\angle MTO$, $\angle MVP$, $\angle MSP$ je $\angle pedagogických\ pracovníků\ (NÚV)$.